
კრება დაგიი აღმაშენებელის დროს. (*)

«კურთხეულ არს ღმერთი და მისა უფლისა ჩუქნისა
იესო ქრისტესი, შეწევნითა სულისა წმინდისათა სრულ
შეოფელი უოკელთა კეთილთა, რომელმან მეცა ღირს
მეოც საუკუნეთა მისთა კეთილითა ლოცვიითა თქუქნითა,
წმინდათა, იგინიცა ამას განმანათლებელსა სუფთასა, და
წინამძღუართასა ქრისტოიანეთასა, და სჯულთა საღმრ-
თოთა მასწავლელსა წიგნსა იხმარებდეთ, გლახაკი ფრი-
ად ცოდვილი გრიგოლი, ჩახრუხასჟე მომისსენეთ წმი-
დათა შინა ლოცუათა თქუქნთა, რომელმან დიდითა
გულს მოდგინებითა გადასწერე, თვისითა კელითა, ქრი-
სტიანეთა წინამძღუარი დიდი ესე და სამოქალაქო სჯუ-
ლის კანონი, საუკუნოდ მოხსენებულისა და ჩუქნ ქარ-
თუქლთათჳს ფრიად ჭირთა თავს მდებელისა, არსენი
ივალთოელისა თარგმნილი, საუკუნო ჰქოს ღმერთმან
ხსენება შინი.

(*) ეს ნაწილი არის ჩართული სჯულის კანონში,
რომელიც გზაკე ქუთაისის სობორში და, რომელიცა
იწოდება ამ სატყუებლით დ. ბაქანძე

1865 აქტუა

არაბს სსსათვს მოვიჭირვე წერა ამისი თვნიერ
 რომელ სიუჭარული მქონდა, ცალ კერძო, წმინდისა მონ-
 ასტრისა ჰატოისნის ჟურისა, და შერე ამის წმინდისა,
 და ესე დაჰიდევ გონებას ჩემსა, ვითარმედ უკეთე დირს
 მეოს ღმერთმან და წმინდასა მონასტერისა ჰატოისნისა
 ჟურისისა შინა შეიწინარონ, მაშა თვთ კეთილ და გიდ-
 რე ცოცხალი ვიყო მე მქონდის, და შემდგომ ჩემსა
 სდაცა ღმერთმან ინებოს, ხოლო მე ბევრის ბევრეული-
 თა ცოდვითა აღტურთული ესე წმინდათა შინა ღოცუ-
 თა თქუწნთა მამასხენეთ ეოკელმან კელად შიმღებმან
 ამის წიგნისმან. წიგნისა სიმართლისათვს იჭვი ნუვის
 გაქმსთ, პირქუდა დედა მართალი და კარგისა მწერლი-
 სა დაწერილი მქონდა, და თვთ რად არ წარმოვიდგი-
 ნებ კაცსა მას ხსენებითა სხელისათა, ფრინდ კანონსა
 წმინდისა დედოფლისა ბორენას გასრდილისათა, რომე-
 ლი მე ესრე მასშია, რომელ გიორგი ბრძელსა ვათალი-
 ვოს ყოფილსა აქათ მისებრი, და მის უმართლესი მწე-
 რალი არ გამოსულა ჩუწნ ქართუწლთა ნათესავთა შინა
 და შერე დიდად მოჭირკებით შემომოწმებია: — ღმერთ-
 მან კარწმუნოს ვინცა იკითხვიდეთ და ვინცა სწერდეთ
 ამისგან, ვითა ჭბოვოთ ეგრეთ დასწერეთ. მრავალნი უცხო
 სიტყუანი არიან.»

მეგლისა წერა წმინდისა და ღმთიე შერებულისა კრე-
 ბისა, რომელი შემოკება ბძანებითა კეთილად მსახური-
 სა და ღმთავ ღაცულისა მეფისა ჩუწნასა დავით აფხაზ-
 თა და ქართველთა, რანთა და კანთა მეფისისა ზირთათვს,

რომელი ქეჭვი მოხსენებულნი არიან.

ამისთვის იქმნეს ქრისტეს მოყვარეთა და ღუთივ და-
ტულთა შეფეთა მიერ უამად უამადნი კრებანი, ღუთის
მოყვარეთა ეპისკოპოსთა და ღუთის სათნო ყოფილთა
მამათანი, რათა საქმითა მიერ განსრულებულითა სარწ-
მუნობითა შეკერთნეს დმერთსა ქრისტეანენი, რომლი-
თასა კეთილად ებძვა შუქსა, ჩუქსიცა ესე გვირგვინო-
სანი მრჩობლ მარჯულებს და შეუქარებული, გვირგვინო-
თავისა და სსსურველი ძე დავით, რომელი ესე კრებასად
მხსენა არს, და ბრძენ, მარჯალ, და წმინდა, იგივე
მეუღროცა, და მშჯდ, სახიერ და ტეხილ, მოწყალე და
ძერ უხსენებელ და მიმსგავსებულ სასარებასა ღუთისასა,
რომელ აღმოუბრწეინებს მსესა კეთილთა და ბორბოტ-
თა, და ზრდის ურველთა წვითთა სწორებით, ესე, ვი-
ნადღვან გარემეთა ბრძოლათა შინა, წინა დაუდგომელ-
ბოთ უბრძოლველ იყო, და გარემისა სახისა ქმნულები-
თა. სსწათა გაცთავან შესწორებად შეუძლებელ იყო, რა-
მეთუ კეთილ დიდ არს, ვითარცა გმიანი, მშუქნიერ არს,
ვითარცა სიძე-ბრწეინვალე არს, ვითარცა ცისკარი, საყოფი-
ერ არს კეთილთა მიერ ვითარცა აღმოსავალი უვავილ-
ვან წარჩატებათა მიერ, ვითარცა სამოთხე ღუთისა. არა
თავს იღვა, რათა არა უმეტეს მოღუწვე იქმნეს გაბრ-
წეინებად შინაგანთადა სიკეთეთა სულისათა, ვინადღვან
იგინი წარმდინარ, ხოლო ესენი დაუსრულებლობასა თა-
ნა დაუსრულებულნი არიან.

ამისთვის შემოკრიბა კრება ღუთის მოყვარეთა ეპის-
კოპოსთა, პატრიოსანთა მღუდელთა და დინსთა დიაკონ-
თა.

ნთა, ქრისტეს მოუჭარეთა მანასონია, დაუდებულა და შეუდბნოეთა, სანახებთა ქართლისათა. მხლელად რათა სპისკოპოსოა-რუინა და ურბნისისა, გარნა ანათუ უბიწოებასა ქართველთასა სარწმუნოებისასა ბაწი რამე შეესებოდა, ნუ იყოფინ ესე, არა გეტრუგნეთ შენ სიწმინდით მშობელა ჩუწნო კათალიკე ეკკლესიაო, არცა განტკით შენ სიქადულა ჩუწნო მართლმადიდებლობარ, რომლისა არცა განმცემელ ქმნილ ვართ, ვინააღგან შემეცნებასა შენსა დინს ქმნულვარი, მაწაშე არს ტეშმარიტება; არამედ სხუათა საეკკლესიოთა და სამღუდელოთა და საქრისტიანოთა ძიებათათჳს, რომელთა თჳ და წინამძღუარ და პირ წმინდისა მის კრებისა იყო ღუთისა მიმართისა საგუთრებისა თანა, სიმშუდითა სულისათა მიმრგაკსებული მარსესი, და მრგაკსად დიდისა სამოელისა წინა მღვტველი ერისა და მტხებელი მადლით სრულყოფადითა იოვანე ყოვლად დინსი მთავარ ესისკოპოსი კათალიკოსი, და ყოვლისა საქართუჭლომსა დიდი მთავარი, და მასთა სიმრავლე პირველ ხსენებულთა სასუბასა.

და პირუჭლად ესისკოპოსისი ვინმე ვერ დინსებით შემოსრულნი ჰატივისა მღუდელო მთავრებისასა, და უდინსნი ქრისტეს პირველისა მის მწყემთ მთავრისანი განკვეთნით და უცხო გვეგნით მღუდელობისაგან, ვინააღგან არა წმინდისა შესება სიწმიდეთა არა უცთომელობა არს, და მანლობელი ღუთისა მანლობელი ტეცლისა არს, და უხმს რათა ყოვლითურთ რქრო იყოს. ხოლო არა კრული ვიყვენით, არცა შევანუწნენით, ნუ

იყოფინ, არამედ ლიტონთა კაცთა ბანა უზარებდად ფულ-
ბილ ვუკენით, უკეთუ რადუნ ამიერიდგან მმარსველ იყენენ
სიწმიდისა, და ნაცვლად მათს სსუა დაუადგინებით, რა-
მდისა ჭასაგისაგანცა და საქმეთაგან აქუნდა წამება
და კეთილად განუწართნეს სოფრნი დამოწმებლად სუ-
ლისა.

ამასთანა სულმოკლებაცა ხელთ დასხმათა ვითარცა
უწესოდ და უკანონო დაჯსენით და განუწესეთ, რათა
ამიერიდგან არავინ იკადროს ქმნად, თუნიერ ვითარი
იგი განაწესებს კანონი, რათა ეპისკოპოსი ოცდაათხუთ-
მეტისა წლისა, მღუდღეობა ოცდა ათისა წლისა, დიაკონი
ოცდასუთისა წლისა და წიგნის მკითხველი რვისა წლისა
კვლთ დასხმულ იქმნებოდნ. ამასთანა სსუაცა წესი ხელთ
დასხმათა დასსნად განუჩინეთ, ვითარცა მასვე და ერთსა
დღესა კვლნი დაესხნეს ვისმე წიგნის მკითხველად კერძო
დიაკვნად და მღუდღელად ანუ თუ ეპისკოპოსადცა,
რამელი ესე უკეთუ იქმნესდა სსადა ამიერიდგან, კვლთ
დამისმული და კვლთ დასხმული ერთბამად განკვეთნენ
მღუდღეობისაგან, რამეთუ პირველად წიგნის მკითხველად,
და კერძო დიაკვნად ოცდენ ჟერ არა არს კვლთ დასხმა,
და ორისავე ამის ერთსა დღესა შესაძლებელ არს ქმნა,
და მეორე დიაკვნად და ვითარცა დააყენეს დღენი დია-
კონობასა შინა და მსახუროს მღვდღელთა არა მცირედთა
დღეთა, მერმუდა მოიყვანოს მღუდღეობად, სოფლ-
უკეთუ ეპისკოპოსობად მომავალი იყოს შემდგომად
შვიდთა დღეთა უამარ წირვისა მოიყვანოს ხელთ დასხმად
ეპისკოპოსობისა, და ამას ვსტყვიით მათთვის, რამელითა

საჭირო რაღაცე მიხეცი ასწრებებდეს. ხოლო რომელთა არცა ერთი რა აქენდეს სათანადო მიხეცი მასწრებებულად; მათ წელიწადი, და წელიწადნი დაჭეხენ თვითუფლსა ხარისხსა მამინ. და უფროლა დაკონობისსა, ვინადგან თხიერ დაკონთა სიმრავლისა, ვერა მიიღებს შვენიერებასა საეკლესიოთა წესთაგანი, ამასთჳს ვამტნებთ უოველთა ეპისკოპოსთა, რათა უფროსდა დაკონთა განმრავლებისათჳს მოღვაწე იყვნენ ეკლესიათა შინა მათთა, ხოლო მონაზონთა რომელნი მღჳდელობად და ეპისკოპოსად მომაკლ იყვნენ, შირველად სრულიად მონაზონად დიდითა სიჭმითა უბრძახებთ განსრულებასა და ეგრეთად მღჳდელობად მოსკლასა...

ხოლო წესი გელთ დასხმადთა სრულებისა ეგრეთ აღესრულებოდეს ვითარცა ახლთა შინა ვერთხევათა სიკატრებით მოხსენებულსა მამისა გიორგი მთაწმინდელისათა დაწერილ არს, ეგრეთვე ვერთხევა ეკლესიისა და დამყარება საკურთხეველისა და წადება ყოფა ღმერთ მყოფელისა მარონისა ეგრეთ სრულ იქმნებოდეს ვითარცა მუნ შინა მოხსენებულ არს.

ხოლო ქროსმასათჳს და საფასრისა რომელსა მაიღებენ, გელთ დამხმელნი გელთ დასხმადთაგან სემოთჳსისა წმინდათა მამთა და მოციქულთა მოციქულთაგან, განხიზებად ვადრებთ ჩუქნდა, რათა პოასიშოს ეკე ვითარი იგი ეპლესიისაგან და აღიხაროს მღჳდელობისაგან მკურთხეველისა თჳსისა თანა, რომელსა ქანა ამკურთხევისა ნუღარამცა ვინ უკადრებოეს. რათა არა ავიტ შეკისინოთ, ვითარმედ შეახუჭნოს ვითარცა სიმონ მოკვი, ჰეტრე

მთავრებისგან. და ნუცა მიიღებენ რა თურბიონ ნუცა-
რას ნუ ოდეს. ნუცა პარტულა კელთ დასხმისა. ნუცა
თუთ მას კელთ დასხმისა შ.ნა. ნუცა შუმდგომად კელთ
დასხმისა ნუცა ქობისა. ნუცა ძღუწისა, ნუცა კალა-
გისა. ნუცა კთალივლისა ეპისკოპოსოვან, ნუცა ეპის-
კოპოსი და ეპისკოპოსი და მღუდელთა და ეპისკოპო-
სთა, ნუცა რას სემღუდელთა დასისჯისთა, ნუცა
რომელთაჲს სუკელესითა შიქავან.

მუშაგა სამღუდელთა ჭურჭელთა და ღუთის და
შეწარულთა სიწმ დკოთვს. რომელ არიან ბარბაშ ფე-
შუქმ, სამწერებელნი და უოველისი ეკკლესიითა და შე-
წირკანა, და უთო უხის ღუთისადა მცემული: ოქრო
ვერცხლა, თვალა, მარგალიტი, ჭაქა, სტაგურანაქსოვი
სინა, რუალა, რუანა, ძელი, გუნდი, ქება, ამას განწესებთ
შეგომითა წმინდათა კახიხითა, რათა არავის კელ
ქაფოს ხმარებად მასსა არაოდ, არცა ტუქწისა სახსრად
დალაჲს ტუდადრა და უხმარად მდებარე იყოს და ფერ-
ხითა დასათერგუქელად ისხის ეკკლესიისა შინა, და ს.
ჭურჭელსა მასსა, ხოლო უკეთუ ვინმე იგადროს ამთ-
განისა რადეცა. ვარტანთ მის ეკკლესიისა და თჯნი-
იერ მისა ვითარ იგი განწესებულ იყოს და ვითარ
სახე და სამსახურად ეკკლესიისა, ანუ სუკურთხეველის
შექმნულ იყოს, სხუად რაცა ხმარებად, მოყოლოდეს აქა
უგუწ ბაბილოვნელთა შეთვის ბაღტასარის, და ანხიას
და სამთიანს სასჯელსა. ხოლო მენ ციხელსა სუკურთხესა,
განმზადებულსა კომპოკისითს და ანკლოზთა მისითითს.

ამასთანა ესეცა მოვიხსენეთ, ვითარმედ თვინიერ ეკკლე-

სიისა და საკურთხეველისა, არცა ნათლისცემა შესაძლებელ არს, არცა გვირგვინთა კურთხევა, არცა მონაზონისა ეპისტოლიათა გინა სსქმითა კურთხევა, და არცა მონაზონისა ხუცესისა გვირგვინთა კურთხევად კელმწიფების, არცა ერისგანსა მღუდელსა მონაზონისა კურთხევად, ხოლო შემდგომ გვირგვინთა კურთხევისა, შირველთა და შკარეთა ცოლქმართა, წმინდათა საიდუმლოთა ზიარება უხმის მას დღესა რომელსა იკურთხენ უჩველად. არა თუ ჭარბარეულითა რამთაზე ბილწობითა შებღულელ იყვნენ, დაღათუ უზიარებლობითაცა განკარგებულ იყვნენ. და შერე აღსრულება განიხნისა უზიარებლობისა მათისა, ხოლო მეორეთა გვირგვინთა საკურთხეველი ხუცესი საღისობად ნუ შივალს მათ თანა, სუცამცა შეარეთა ცოლ ქმართა შირწლნი გვირგვინნი ეკურთხვიან, ხოლო სხვებრ და არა ესრედ შიქმედი ამითი, ხუცესი უგუჭ განიგუჭთოს, ხოლო ერის კაცი უზიარებლობისა იანამდე იყოს.

გუჯლად, ამასცა განვასაზღვრებთ, რათა ამიერიდგან არღარა ეკურთხებოდინ გვირგვინნი ჩხვილთა ქალ ყმათა, არამედ უკეთუ სსჭიროდ რადმე იყოს მშობელთა მათთა დადად, დაწინდნენ იგინი ურთიერთ არს, და რა უამს ჭასკად შოვიდენ რჩნივე, შაშინ იქორწინენ, და ქალი ათორმეტის წლისა უმცროსი, ნუცა შეეოფილ არს ქორწინებით მეუღლისადა, ხოლო ამის განჩინებისა დაწმინდვი, თანამდებ იყავნ ზემოხსენებულისა მის განჩინებისა.

კათალიკოსისა და ეპისკოპოსთაგან. ხორეპისკოპო-

სი, ქიჯურელის და სელმითოს წიგნის შეცნობი გომონჩეკოდას, მღუდელი ანუ დოკუმენი, და მიშითა ღუთისათა კმენებოდად მის, უბოლოდ დავად უკველოთავე საქრისტიანისათა წესითა, რათა არაა მათგანი განსტეს ქრთამის თქნა. არცა რა განჭედეს გერცხლად, ვითარცა იუდა უთუდა, რათა არა მათგანცა მისა და მკვდრეს.

შეუდგომად ამისთა ამისიცა სათანადო ვიგოხეთ მოხსენება, განადგან მოძღურად წოდებულთა მათ მონახონთა, თრიადი და აღურაცხველი არს სომხველე, და ერთთა მონასტურთა მისა ხუთნი და ათნი, მრავალ გზას რცხიცა, და რცდა ასი ახრუბან დიდ თუ იყოს მონასტური, და მრავლის შუათისა და განსეოქლებიან მასეხსა შემოადებს სიმრავლე მათი, ამისთვის განუჩინებთ, რათა ამოერიდგან დასცხრეს ესე ვითარე უწესობად.

და პირუტყვად ამას განვასაზღვრებთ, რათა უმღუდელთა არა კვეწოებოდის განმკათნულად სულთა, არათუ უბისეობისა იყოს, ანუ მღუდელი, ანუ დიაკონი, რამეთუ პირუტყვად შეკვრისა და განხსნისა კელმწიფისა უხილ ქონებად, ამასთანა რათამცა დიდთა მონასტურთა შინა რა რა, და მცირეთა შინა თვით, ხოლო გმა იყოს მოძღვარი, და უკეთუ ვინმე ამას განჩინებასა გადახდეს, უუჭუნლად ესმეს ვითარმედ ხოლო ნდომისაგანთა მათ და უჩინთა ჭეშმარიტებასათა, და მორჩილთა, სიცრუვისათა, რისხუა და გულის წურამა, ჭირი და იწრება და შემდგომი.

წესი იგი, რომელსა გრებულსა დასხდომად უწესენ,

სულარამტა გადრეხულ არს ქმნიდ ამიერადგან, ნუცა მონსტერათა შინა შექმნა სავაჭროთა ერთი გრუბათა, ნუცამტა სხვა სამოქალაქო და მსოფლიო წესი ქმნილ არს მონსტერათა შინა, ოდესტა წათა არა სავაჭროტა მათ ადგილთა ქუბ აგასათა, შექმითა სვლათტა ოქტობროთა სავაჭროდულები სავაჭროდის სიტყუას არა დიქტის, ვითრტა შექმნიეთა მათ ტაღებითა წმინდათა მამათა და გრუბათა მიერ განსწავლებასა თანამდებ ოქტობროთ.

ხოლო ერთისა სავაჭროსტა და მასვე და ერთისა წინა დეკლასა სუდა წმინდასა მესწავრობასა. მრავალთა სულთა თუ მრავალთა მღუდელთა მიერ ქმნა წმინდასა ჟამისა წარვისა უწესო არს და განტლებულ. რომელი ესე სულარამტა სავაჭროსტა არს, უფროსტა თავისა სავაჭროსტა სუდა დიდისა ეგვიპტისისა სავაჭროსტა-ობსა, გინა მონსტერისისა, ერთისა არა გინთაჲს წეს არს ჟამის წირვად არა ოდეს, არტა ცოლისა, არტა მიტვალებულისა თუ, თუნიერ აღება, და სულისა სხსენებულად განხინებულთა დეკლასა, არამედ მის ეგვიპტისისა მამკნებულთა და შემწირველთა. და ერთბამად ყოველთა სულთა ქრისტიანეთა ცოცხალთა და მიცვალებულთათუჲს ჟერ არს ჟამის წირვა, ხოლო ერთისა ვაჭროსტაჲს და უროთისა სულისათუჲს, ეგვიპტოთა სავაჭრო შინა ანუშტოთა ეგვიპტისისათა ჟერ არს თუთაეულითა ხუცისისაგან ჟამის წირვა.

ბუბლიცა დუთას მავნებელობითისა მის წვალებისაგან ხანტარათსა, რომელ არიან სომეხნი, მართალსა და უსა-

ეკლესიას საწმენდოებისა მოუხდებოდნენ, და წმინდისა
 კათალიკე ეკლესიასა შეერთებოდნენ, და ბილწსა მას
 წვალებასა ერთ ბუნებაანთა და ერთისა სუბისა და ერთისა
 მოქმედებისა ღუთაებისაგან და კრებისა შესაკებულისა
 და არცა სამღროთაჲსა, არცა კაცობრივისა, არამედ შერყ-
 ულისა რამესა და უცხოჲსა ქრისტისა ჭეშმარიტისა
 ღუთისა ჩუქნისა ზედა სიჩქარით მეტყველთასა შეჩვე-
 ნებდენ, ესრეთ განუაწესებთ მათთჳს, რათა სრულიად
 ნათელს სცემდენ ვითაარცა წაშპართას. ვინათგან სსწჳ-
 თაცა დიდთა ეკლესიისთა, ვაჰოვეთ მოქმედად ამისა, ვითარ
 იგი არს სანატრიაჲთა სუფარი ანტიოხისა და ეოკლენი
 მიმდგომნი მისნი ეკლესიანი ეოკლენისა აღმოსავლისანი.

კჳლად განუაწესებთ, რათა არცა შარადმადიდებელი
 მამა ვაცი მწუალებულსა, გინა წარმართთა დუდაკაცსა, ანუ
 დუდაკაცი მამაკაცსა შეუღლენ, ვინაჲდგან ეოკლენი მამ-
 რიშადიდებელი, ტაძარი არს ღუთისა დამკვდრესულისა
 მის მიერ სულისა მისისა ჩუქნ შობის, ხოლო ეოკლე-
 ლი ბოროტად მადიდებელი ანუ ეოკლად არს მადიდეს-
 ბელი, ტაძარი არს ეშპავისა, ხოლო ვითარმედ არცა
 ერთთა ზიარება არს ტაძრისა ღუთისა გერშთა თანა ვით-
 თარ იგი ბსულისა ნათლისა თანა, მოწაჲ არს სამღრო-
 თთა მოციქული, ხოლო რომელმან ამიერიდგან იუდროს-
 და ქმნა ამათი განსაკანთისი იგი შარუჭელ თემულუბით
 მით განიხთათ.

ვინაჲდგან ესეცა უწყოება მრავალთა მიერ აღსრუ-
 ლებულად ტყუილთა, უფროსდა დიდთა ვიეთიჲ და წარ-
 ჩინებულთა, და არა ლიტანხად კაცთაგან ქმნილად.

რომელი არს კიდე და არა ერთგან გურთსეკა გვირგვინთა. რქმინებით ერთ ხარც ქმნადთა შეუღლეთა ვითარ იგი ჭყოფენ უსჯულთებით დედაგაცისასა უგუწს სხვისა ვისმე უფსას, მამა კაცისა თანა გურთსეკასა; ხოლო მამაკაცისა, მამაკაცისავე სხვსა თანა რომელს რამეცა იყო უწყისაესი და უსაშინელესი, ანუ არა ყოვლითურთ მსგავს არს მარკიონის მარწათუთ მიუქ მკედრისა წყრილი ნათლისცემასა ცოცხადისასა, რამეთუ ესე ერთგან გურთსეკუნთ მამა კაცი, დედაცა, ნუ უგუწ შეირაცხნენ ნახევარ შემრუშედ ცოლქმნად, ვინაღუან სხვისა იხსენებინ სახელი, და სხვა წარმოდგომილ არს მუნ, ხოლო თათა მათ ერთგან გურთსეკულთა მამა კაცთათჳს არავინ მხადგონეს სახელი. განუ თუვინმე ვრცელითა სიცილითა განბასრეს. ესე ვითარი ესე სჯულთისა და კეთილისა წესიერებისა ჩუქნისა და კაცობრივისა ქცევისა და ჩუქნულებისა გარეგან უსჯულთებ, რომელისათჳს ამს განკასახდებრებთ რომელსაცა მო აქამდე ესრეთ გურთსეკუნთ ყოფილარინ, და გარდა სრულ არინ. იგინი შენდობილ არინ უმეცრებისათჳს, ხოლო უკეთუ აწსადმე იწოგენ ესე ვითარნი ვისმე, იგინი სჯულთაყრად ცოლქმნად ნუშცა შეირაცხილ არინ, ამიერიდგან გულა ნუდა რამეცა ვისგან კადრებულ არს ქმნა ამასი, და უკეთ იქმნასა სადა თონი იგი გურთსეკუნთი; და თონი მკუთრთსებუნთ მათნი ხუცისნი ექსნივე განიკანონენ.

შემეცა ღმთის მამაკებუნთის მის და ღმთის გან მამწკებუნთ ცოლთა ვრცელისა საძებუნთისა სოლომელთასა რომელის არა უწყი თუ ვითარ შეუთჳს

უბადრუგსა ამას ნათესავსა და სრულიად განაშორნა და უცხო ყვნა ღმთისაგან, ვიეთიანაჲ ჰოვა. თავისა მისად-რეკელი, ამას განვასახლვრებთ სიტუვითა ღმთისათა და სემრტიქულადთა ხშითა და მამობრივითა განჩინებითა. დაღათუ მრავალ გზის ქმნილ არიან მრავალთა ნათესავთა. მიერ მრავალნი და რიცხუსა მძლენი ცოდვიანი, ვითარ იგი მტრობანი, შურნი, სიძულილი, კაცის კვლანი, მრუშებანი, ცრუ თიტებანი და უკანასკნელი და თავ ყოველთა ბო-როტთა კერპთ მსახურება, და თავიანის ტემისა შეტვა-ლებსა დაზნადებელისა დაზნადებულთა მიმართ, გარნა არცა ერთისა მათგანისათჳს.

იგი ვითარცა თუთ იტყუადა აბრამის მიმართ, ვი-თარმედ დადალება სოდომისა და გომორისა, მონიწია ჩემდა და გარდმოგხედ ხილვად, უკეთუ დადადებისაებრ მათისა არიან საქმენი მათნი, რომლისა შემდგომად იხილეთ თუ რა იქმნების, და თუ ვითარ ნივთი ესე სამსახურად კაცთათჳს დაზნადებულნი ღმთისაგან, წინა უკუთა ბუნე-ბისა თჳსისა შესტყალებენ ბუნებითსა ძალსა თჳსსა, და უცხოთა ცოდვისა აღსახოცველად უცხოთა მოიპოებენ მოქმედებასა, რამეთუ მარადის აღმართ მოძრავი და სუბუქი ბუნება ეთერსა ტუცხლისა, ვითარცა ზრქელი რამე და მძიმე დაღმართ ჭეოფს და მოდინებასა და სახედ მათერისა წჳმისა, საშინელებით მჩქქსტერადსა აღრეული წუწუნებასა თანა. მრისხანედ განსადგენელად უკეთურთა მათ სიბილწითა მრავლითა კაცთა. ხოლო წულილი და თხელი უფერული ბუნება ჭარისა. მიზენი ცხოველთა აღმოფშვნისა და სიცოცხლისა, სიძქედ

აღმორისა ხშირისა და ფერად გელათ სამიკბულისა ზ ნე-
ლისად და შემამოყოფად კვამლად სისწაყლად რისხ-
სა და შესწრაყის თვისა თვისა მათსედა.

ამათიასა ქუჭყანა მუხარა და მტკიცე და მტვიროვე-
ლი სიმძ. მესა მას სედა მდებარეთა გვამოსა, კვლარა
იტვირთავს სიმკდრესა ბილწებთა მათისა, არამედ
პირუჭლად შექმნავს საფუძველთა თვისა და საღრმით
იტავთა თვისთა აღმომდებელ. ზედად აღმოიხიბის
სიღრმეთა საფუძველის მათისა სიმტკიცეოსსა: და მი-
წად გარდმო. ხუამს სიმძლავეთა გოდოდ ტამებებსა მ-
თისა სიმკრეთისა. მერე განდებებს ვიდრე მუნ ჟამ-
დმდე განუდებულა ზარსა, და თანად ქლქობითურთ
და სახლებით შთანთქმისა აღარა კაცებსა არამედ დამ-
წერებსა რასმე მქალებსა, და ოდესმე ყოფილთა კაცთა
სწავლობელსა სემტებსა, ხოლო წყლი იგინდ უცხოდ
იხილვების შეწუღებულად მათთს, და არღარა სადგუ-
რად და სახმარად არამედ სხუათა ნეტთა იგი მათთ-
მიღისა სემტისა მათისა აღიხატულად ზარსა სედა მ-
თეულისა ქუჭყანისა, უფროსდა საფლავ მათდა ქმნილი-
სა ჟაჟახეთისა, აღიღებინს მოდისებულად, ეგოდენ
შეწუღებულად ხხეთა მუღოსგან ბუხებითა, რადენ
იგინი მატდეს სხუათა კაცთა ბაღებისა, გარდა რეუღე-
ბითა, ამან უსჯულთაებან ასურა ტანელთა, იგი უმზავ-
დესთა ნაწილთა ქუჭყანისათა და მზერობელი შეფარსა
ტუჭებ წარუქნია სმარითა და მიდთა, და სრულად აღ-
მოიხიბეს ქუჭყანთა სახსუნებელი, არა ხოლო შეფე და
მზავრი, არამედ კაც ყოფისნდა მათისა.

ამან ცოდვამან დიდი იგი და ყოველით კერძო ყოველიან ქვეყანასათ ხმა განსმკნაღი სათესვი სომეხთა, მეფობითურთ და მოავარაბით მათით, არა ოდეს დამდაბლა და დასეხვა; არამედ სრულიად აღიდგნ. კაცთაგან სახელი მათი რომელთა გერ კინ ჰოლს დღეს ერთიცა შეგი ანუ მოვარნი, მქონებელი დაუმოსიებელისა ოჯის-უფლებისა, დაღთე ყოველი ცა, გან ზარი მათისა მოინახლას. ამას ბაღწებამან სპარსთა, იგი მადლი და მარადის რომთა შეფარობსა მხდამა, ფლობა მსყდის ბუნებათა ვიკარე კაცთა აგონაგურიოთა რედა მოსვლითა მაწადმდედ დამდაბლებულეთა და ვადრე მოაქამდე მძლავრებისა მათისა მოინახლეთ. ესე არა უწყით თე ვინ, უკეთურებით შემოსანწინა მოქალაქობასა ქრისტეს მათსახელისა ერისისა, რომეთ რა წიარება იყო ბედავრისა, ქრისტეს თანსა, და გელსა უჩხო თესვითისა მაცემითა დასარჩულ მახვილისა მათისა ქმნითა, ნესტნი ოდენდა დამიტკუნს ისრაიელისნი, რომელნი უგოთ ვიკნეთდა მასვე უკეთურებასა რედა: ვა ჩემდა, დავადეთო. მსელ სატკე: რომელი ყოველთა და ცხადარს დაღცათე ჩუჭნ ვრდით, ამისთვე ვმცნებთ ყოველსა დაღს და მცირეს, მდიდარს და ცლახავს, მკეკის და მოვარსა, ახსანურსა და მდაბილსა, მღებელთა და უმღებელთათა, მოწესეთა და ერის კაცთა, ბურთა და ჭებუთა და შუა კაცთა, ყოველსა ჰატვისა, და ყოველსა წესის და ყოველსა ჭანკისა. განეკებდა ამას ვნებანსა, უფროსდა სიმაგელისა ბაღწებანი და ესრეთ დ უმცნებებთ სხელთა უფლისა ჩუჭნისა იეს ოქრისტესათა, ყოველმან სულმან ქრისტისანე-

მან მართლ მადიდებელმან, ამით სიტყვათა მსმენელმან, რომელმან შემდგომად ამის ძეგლის წარკითხვისა; არა იქმნას ბილწისა მის სოდომურისა ცოდვისაგან; და არა ხალხი საქმით ქმნისა მისისა, არამედ რეცა ლაღობით ფერებისა, და სიტყვით თქმისა, რათამცა სამისოთა, და მისთა დამსახველთა სიტყვათა და საქმეთაგან, უეჭველად მოიწიოს მის ზედა, ამას უკუჩქსა წუთოთა, საშანელი რაჟმე და ცოცხელი ჯოჯობეთად შთამბდელი რისხვა, მსგავსად წუნწუმასა თანა აღერულისა მის სოდომელთა ცოდვისა, ხალხი მუნ იგი ექმნეს მას, რომელი ვალს წინაშე პირსა უოკლისა და შესწავისა გარემოს მისსა მტერთა მისთა, ვინათგან სიყვარული ხორცთა მტკიცობა არს ღმრთისა. და რომელმან განსწინხას ტადრი ღმრთისა, განსწინეს იგიცა ღმერთმან, და ამასთანა ჩუჩნგან უღირსთა მოწათა. სამღრთოაჲსა შიშებისა ღირს ქმნულისათაჲი, ჩუქდა არღარა გურთხევა, არამედ კლემი; და მხლდება დაიპყვიდროს საუკუნო, ხალხი ვინათგან მიზეზად ურთიერთარს ზატვიით თაყვანის ცემისა ჩუჩნ შიშის მყოფ ხატება ღმრთისა აღსარებულ და ქადაგებულ არს ღმრთა მოძღვართა და მამათა ჩუჩნთაგან, ცხად არს ვითარმედ თაყვანის მცემელი ხატისა ღმრთისა, ღმერთსა თაყვანის სცემს მის მიერ. მაგინებელიცა სადმე ხატისა ღმრთისა, ღმერთსა აგინებს უეჭველად ვითარცა წმიდათა შიშის ღირსი ბასილი. ესრეთ დასწიქს ამას. ამისთვის განვასახლდრებთ რათა ესრეთ ღმრთის შემაწუხებელი, და ღმრთისა შეუკაცხის მყოფელი ცოდვა სრულიად მოიხმოს უოკლისაგან ენისა და ნა-

თესვისა ჩუქნისა, და რომელმან ამიერიდგან შეაგინოს ღაჭით სუფი, გონება და შინი თჳსა უსახურითა გონებითა, შემოწერილისა ამის, თანამდებ იყოფს იგიცა განკანონებისა.

მეფისა ღაჭითის მონახონი აჩსენი,

ამათდა მომართ რასა იტყუ, რასა სიბრძნის მოყვარება შენ უფროსად ბრწყინვალეო თვალთა უფლისა სოფლისაო, შეუთუთ ერთ გუამობისაო, რომელი ეკუთვნის გან ხარ, ვითარცა სამყარო ხ. ღუდისა სოფლისა შორისა, საჩინო ვითარცა მზე ვარსკვლავთა შორის, ბრწყინვალე, ვითარცა ეთერი ნივთისა შორის, ნათლისა იყრ. ვითარცა ელვა ღრუბელთა შორის, ტისკრაცხან, ვითარცა აღმოსავალი კერძოთა შორის, ტუბილ, ვითარცა ანუ უამთა შორის, ღუთის სახე. ვითარცა სიუჭარული სათნოებთა შორის, გუდის სათქმელ, ვითარცა რქო მიწათა შორის, ელვარე, ვითარცა იაკინთი ქუთათა შორის, მადალ, ვითარცა ფინიკი ჩერგთა შორის, შუქნაიერ, ვითარცა ვარდი უჯავილთა შორის, აღმატებული, ვითარცა სამოთხე ქუჭყნისა შორის, ძლიერ. ვითარცა ღომი მხეცთა შორის, მტკიცე. ვითარცა აღმართი განეგუჭთელთა შორის, სახელ განთქმული. ვითარცა ნებრთ გმირთა შორის, სახელ ახლან გათქმულ, ვითარცა ისრა წინა ბრძოლთა შორის, მოშურნე. ვითარცა ფინეხ მღუდელთა შორის, მხნე ვითარცა სამსონ მსახურელთა შორის. უბრძოლველ ვითარცა აქილდეკ ელდართა შორის, ბრძენ. ვითარცა სოლომონ მეფეთა შორის, მშჯდ, ვითარცა ღაჭით ცხებულთა შორის, შურის მქობებულ. ვითარცა იოსია შარანგანდელთა შორის, გამადი-

დებელ ვითარება აკვირებ ვითარება შორის, კაცთა შორის ვითარება ჩუბნი იქნა ღმერთთა შორის, ბუნებით ღმერთი მადლით ღმერთ ქმნულთა შორის, მხურვალე ვითარება ზეტრე მოწაფეთა შორის, საუჭარველ, ვითარება იოგანე მეგობართა შორის, მკვრცხელ ვითარება ჰაელე მონციქულთა შორის, სასე დასახამ უცხოომელობისა ქრისტიანობებისა, ვითარება დიდი კონსტანტინე თვთ მპურობულთა შორის, სიმტკიცე კეთილად მსახურებისა ვითარება თეოდოსი სკ. პეტრის მპურობულთა შორის, სათნო უზნის ესენი მეუდროებასა შესსა, განსვენებულ ანს ამათ ზედა საბოროტისა სულთა მღვანული დაკითხანი სული შენი; რომელნი ესე აწ ძღვნად ბოგართანი შენი მწეობრმან შენთა ამათ ნაზირველთა სიმრავლისმან რათა შენ მთაროვე ესენი ღმერთთა, და მოწაფე ჰყო ამათ მკერ წყალობას მოყვარე ღმერთთა.

რომელ მოსწრაფებით შეშავებდა უბრძანე შენ, და დიდისა ამისა და ღმერთისა სათნოებასა წარმართებისა თანა შემდგომელად ღმერთისა მიმართ მოიგენ, ვითარება საკუთარნი მონანი, რათამცა რომელიმე ღმერთს სახიერი მღვდელად მთავრობისა მკერ, მსახობელ ექმნებოდის შენთავე ღმერთთა, ხოლო რომელიმე მღვდელ მშვენიერათა მკობებითა, შესაკუთრობოდის დამადგობელსა სხუასა სულთქმანისა მოაქენდის, სხუასა განდობს ცრემლიათა, სხუას დავე უოვლობითანი მღვდობრბანი. სხუას კმელ სარცელთა, სხუას რა თურთით ან რას ქონება ბეისრასისა, უოველსავე ღმერთისა, მხალად ხორცთა მღერ და მათცა მარბეთთა განლეულთა, სხუას სიტყვა-

დაღათუ მდაბალი და უნდო, გაინა მომზიდველ
 ყოფად სმენისა ამასთანა შემსრავლებულიც
 ძალისა, ყოველთაჲ ევედრება; ყოველთა ლიტანება,
 ყოველთა კრომეფისა ჩუტნისა მრავალმცა არიან წელიწადნი
 კოილად მსახურისა და ღუთივ დატულისა მეფისა
 ჩუტნისა გიორგი მეფეთა მეფისა და ყოველისა აღმოსა-
 ვალისა და დასავალისა კესარიონისა, მრავალცა არიან
 წელნი.

კოილად მსახურისა და ღუთის მოყვარისა დედოფ-
 ლისა ჩუტნისა მართა ჯვლისციხისანი მრავალმცა არიან
 წელნი.

დავით ღუთის მსახურისა დატულისა მეფისა ჩუტნისა
 აიხსნათა. და ქართუტლათა, რათათა და გასათა თვთ მხუ-
 რთბლისა, მრავალცა არიან წელნი.

ჩუტნისა დედოფლისა და ღუთივ სულიერისა დედისა
 ჩუტნისა; მართამ მონასტონისა, საუგუნომცა არს ხსენება.

იოვანე წმინდისა მთავარ ეპისკოპოსონისა ჩუტნისა,
 კათალიკოსისა, და ყოველის სქართველთაჲსა, ყოველად
 ღირსისა მამად მთავრისა, მრავალმცა არიან წელნი.

წმიდისა ბერისა და სულიერისა მამისა ჩუტნისა კე-
 სტრატე მონასტონისა, საუგუნომცა არს ხსენება

ღირსისა მეუფისა ჩუტნისა და თვლად წმინდისა
 ამის გრებისა ცხოვბლისა, გიორგი მონასტონისა და
 მწავნობართა უხუცესისა, საუგუნომცა არს ხსენება.

ყოველად ღირსთა გრებისა ამის ყოველთა მამათა
 მღუბელთა მთავართა, მონასტონთა, საუგუნომცა არს
 ხსენება.

საუკუნიანისა მოღუწისა არსენი მონაზონი კალიპოსკ-
ლისა საუკუნომცა არს გურთხევა.

ყოველნიმცა მწუალებელნი შეხვეწებულ არიან.

კეთილად მსახურთა მართლმადიდებელთა პირველ აღ-
სრულებულთა სანატრელთა მეფეთა ჩუქნთა საუკუნო-
მცა არს ხსენება და გურთხევა მათი.

სანატრელთა და წმინდათა კათალიკოსთა და ნეტარ-
თა მღუდელთ მთავართა და მღუდელთა საუკუნომცა
არს ხსენება მათი.

საუკუნომცა ხეტარებისა ღირსთა, დიდთა მნათობ-
თა ჩუქნთა ეგოთმი და გიორგი მთაწმინდელთა; საუ-
კუნომცა არს ხსენება.

ღირსთა მამათა ჩუქნთა დავით ტბელისა, და სტე-
ფანე სანანოძისა, საუკუნომცა არს ხსენება მათი.

დაუსრულებელისა ნეტარებისა მკვდრთა, ბერთა ჩუქნ-
თა, საბა საუფას ძისა, და ანტონი ტბელისა და
ეფრემ იფიჩასა, და არსენი მონაზონისა, ივანეთელისა,
საუკუნომცა არს ხსენება და გურთხევა.

ღირსებით მოხსენებულთა მამათა ეფთვიმი გრძელისა,
იოანე რეხვეს ძისა მუღითურთ მიქელ ჭეასა, და გი-
ორგი ბერისა, საუკუნომცა არს ხსენება.

გუაღდა ვიტყვთ ყოველნიმცა მწუალებელნი შეხვე-
წებულ არიან.

ყოველნიმცა მართლმადიდებელნი გურთხეულ არიან.

ყოველთა მართლ მადიდებელთა წელნიცა მრავალ
არიან.

ყოველთა მართლმადიდებელთა საუკუნომცა არს ხსენება.